

Siimesjäkälä

Elfenbenslav

Heterodermia speciosa

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Siimesjäkälä on melko kookas ja runsasliuskainen lehtijäkälä. Se kasvaa tiiviisti alustaansa vasten painautuneina, halkaisijaltaan jopa kymmensenttisinä laikkuina. Jäkälän yläpinta on kuivana kellertävän vaalea ja kosteana vihertävä. Alapinta on vaalea ja lyhythapsinen. Liuskat ovat vain 1–2 mm leveitä ja niiden kärjissä on vaaleita pitkulaisia huulisoraaleja, jotka voivat muodostaa liuskojen kärkiin yhtenäisen reunuksen. Harvinaiset kotelomaljat ovat muutaman millimetrin laajuisia kiekkoja.

Elinympäristö ja levinneisyys

Siimesjäkälä kasvaa kalliojyrkänteillä, yleensä pohjoiseen päin avautuvilla seinämillä. Kallioiset kasvupaikat ovat kalkkipitoisia, ultraemäksisiä tai muita emäksisiä kivilajeja sisältäviä pystysuoria pintoja varjoisissa ja kosteissa metsissä. Siimesjäkälää tavataan Etelä- ja Itä-Suomessa sekä Lapissa.

Nykytila ja uhkatekijät

Siimesjäkälää uhkaavat kasvupaikkojen pienilmastoon vaikuttavat metsänhoitotoimet, kallioiden louhinta ja rakentaminen. Suurin osa lajin tunnetuista nykyesiintymistä on kokonaan suojelun ulkopuolella.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan siimesjäkälän kasvupaikalla huolehditaan pienilmaston säilymisestä lajille riittävän varjoisana ja kosteana. Kalliota edustavaa varjostavaa metsää ei tule hakata, kasvupaikan ympäristö säilytetään jatkuvasti peitteisenä. Lisäksi kasvupaikka säilytetään rakentamattomana.

Lähteet

Jääskeläinen, K. 1993. Siimesjäkälän (*Heterodermia speciosa*) suojelusuunnitelma. Helsingin yliopisto, kasvitieteen laitos. 8 s + 11 liites.

Kuva: Juha Pykälä